

7181

WWW.UNILIB

У
Н
И
В
Е
Р
З
И
Т
Е
Т
С
К
А

Б
И
Б
Л
И
О
Т
Е
К
А

ПРОСВЕТНИ ГЛАСНИК

ПРВА ГОДИНА

1880

СВЕСКЕ

I — XVI

У БЕОГРАДУ

ИЗДАЊЕ И ШТАМПА ДРЖАВНЕ ШТАМПАРИЈЕ

С А Д Р Ж И Н А

I Службени део

1. Наредба Управи државне штампарије о издавању, уређивању и програму „Просветног Гласника“ св. I, стр. 1.
2. Изјава уредништва — св. I, стр. 2.
3. Укази Његовог Височанства Књаза :

а. ПОСТАВЉЕЊА :

редовних чланова Главног Просветног Савета. — св. I, стр. 4; св. XV, стр. 581.
министара. — св. III, стр. 93; св. XII, стр. 441.
професора Велике школе. — св. VI, стр. 213; св. XII, стр. 442; св. XV, стр. 581.
чиновника при епархијским конзисторијама. — св. VIII, стр. 281.
чиновника при народној библиотеци и музеју. — св. XII, стр. 442.

б. УНАПРЕЂЕЊА :

чиновника при епархијским конзисторијама. — св. XVI, стр. 625.

в. ПРЕМЕСТАЈИ :

професора средњих школа. — св. VIII, стр. 281.

2. РАЗРЕШЕЊА ОД ДУЖНОСТИ :

министара. — св. III, стр. 93; св. XII, стр. 441.
чиновника при народном позоришту. — св. XII, стр. 442.
чиновника при епархијским конзисторијама. — св. XV, стр. 581.
професора средњих школа. — св. XVI, стр. 625.

4. Претписи г. министра просвете и црквених послова :

а. ПОСТАВЉЕЊА :

ванредних чланова Главног Просветног Савета. — св. I, стр. 5; св. V, стр. 173.
главних школских надзорника. — св. I, стр. 5.
наставника средњих школа. — св. VIII, стр. 281; св. IX, стр. 309; св. X, стр. 353; св. XI, стр. 401;
св. XII, стр. 442; св. XIII, стр. 501; св. XV, стр. 581; св. XVI, стр. 625.
учитеља основних школа. — св. II, стр. 44; св. VII, стр. 237; св. VIII, стр. 282; св. IX, стр. 309;
св. X, стр. 358; св. XI, стр. 401; св. XII, стр. 442; св. XIII, стр. 501; св. XV, стр. 582; св.
XVI, стр. 626.

б. УНАПРЕЂЕЊА:

наставника средњих школа. — св. X, стр. 353; св. XIII, стр. 501.

учитеља основних школа. — св. I, стр. 5; св. II, стр. 41; св. III, стр. 93; св. X, стр. 355; св. XI, стр. 403; св. XII, стр. 444.

в. ПРЕМЕСТАЈИ:

наставника средњих школа. — св. XI, стр. 401; св. XIII, стр. 501.

учитеља основних школа. — св. VI, стр. 213; св. VII, стр. 238; св. VIII, стр. 282; св. IX, стр. 309, св. X, стр. 355; св. XI, стр. 402; св. XII, стр. 443; св. XIII, стр. 501; св. XV, стр. 582; св. XVI, стр. 626.

г. СТАВЉАЊА У СТАЊЕ ПОКОЈА:

учитеља основних школа. — св. VII, стр. 242; св. X, стр. 356.

д. РАЗРЕШЕЊА ОД ДУЖНОСТИ:

наставника средњих школа. — св. X, стр. 353; св. XI, стр. 401; св. XIII, стр. 501; св. XVI, стр. 626.

учитеља основних школа. — св. IV, стр. 133; св. VI, стр. 213; св. VII, стр. 242; св. VIII, стр. 283; св. IX, стр. 310; св. X, стр. 356; св. XI, стр. 403; св. XII, стр. 444; св. XIII, стр. 501; св. XV, стр. 582; св. XVI, стр. 626.

5. Расписи и писма г. министра просвете и црквених послова:

а. РАСПИСИ:

свима окружним начелствима о претплати на „Просветни Гласник.“ — св. I, стр. 8.

свима средњим заводима о поднашању и штампању годишњих извештаја. — св. II, стр. 37.

свима окружним начелствима о оправци школских зграда и набавци школских потреба. — св. III, стр. 99.

б. ПИСМА:

министарским изасланицима о годишњим испитима по средњим и основним школама за 1879 школску годину. — св. I, стр. 13.

ректору Велике Школе поводом закона о изменама и допунама у устројству Велике школе. — св. III, стр. 94.

Главном просветном Савету о наставном плану у основним школама. — св. V, стр. 173.

Архијерејском Сабору о преображају и уређењу свеколиког стања нашег свештенства. — св. XII, стр. 444.

Архијерејском Сабору о уређењу духовне управе у новоослобођеним крајевима. — св. XII, стр. 446.

6. Пословник Главног Просветног Савета. — св. V, стр. 176.

7. Записник Главног Просветног Савета. — св. I, стр. 9; св. III, стр. 101; св. V, стр. 174; св. VI, стр. 214; св. VI, стр. 243; св. VIII, стр. 284; св. IX, стр. 310; св. X, стр. 356; св. XIV, стр. 533; св. XV, стр. 583; св. XV, стр. 628.

8. Извештаји министарских изасланика:

а. ИЗВЕШТАЈИ О ИСПИТИМА ЗРЕЛОСТИ:

Стевана Д. Поповића, управитеља учитељске школе, о испиту зрелости у учитељској школи за 1879 школску годину. — св. II, стр. 49.

Панте Срећковића и Косте Алковића, професора Велике Школе, о испиту зрелости у београдској гимназији, за 1879 школску годину. — св. II, стр. 46.

Димитрија Нешића и Јована Туромана, професора Велике Школе, о испиту зрелости у крагујевачкој гимназији, за 1879 школску годину. — св. III, стр. 101.

Др. Михаила В. Вујића, професора Велике Школе, о испиту зрелости у београдској гимназији за 1880 школску годину. — XVI, стр. 627.

б. ИЗВЕШТАЈИ О ГОДИШЊИМ ИСПИТИМА ПО СРЕДЊИМ ШКОЛАМА:

- др-а Јосифа Панчића, професора Велике Школе — св. I, стр. 13.
 Стојана Новаковића, професора Велике Школе — св. I, стр. 14.
 Јосифа Пецића, секретара министарства просвете и црквених послова — св. II, стр. 50.
 Димитрија Нешића, професора Велике Школе — св. II, стр. 51.
 Платона Кулаковског, професора Велике Школе — св. IV, стр. 133.
 Кузмана Паштровића, професора крагујевачке гимназије — св. IV, стр. 136.

в. ИЗВЕШТАЈИ О ГОДИШЊИМ ИСПИТИМА У ОСНОВНИМ ШКОЛАМА:

- Јосифа Пецића, секретара министарства просвете и црквених послова — св. I, стр. 16.
 Михаила Марковића, професора I ниже гимназије београдске — св. I, стр. 19.
 Димитрија Јосића, професора учитељске школе — св. II, стр. 2.
 Милоша Давидовића, директора и професора ниже гимназије ваљевске — св. II, стр. 57.
 Васе Филиповића, директора и професора ниже гимназије чачанске — св. III, стр. 103.
 Кузмана Паштровића, професора крагујевачке гимназије — св. III, стр. 106.
 Ђуре Козарца, директора и професора ниже гимназије шабачке — св. IV, стр. 136.
 Стевана Мирковића, професора ниже гимназије шабачке — св. IV, стр. 138.
9. Школски изасланици за 1880 школску годину — св. II, стр. 39.
 10. Упутство школским изасланицима за 1880 школску годину — св. II, стр. 40.
 11. Писма, којим су школска дела у рукопису поднета г. министру просвете и црквених послова на оцену и решење:
 а. Писмо М. Зечевића, професора, којим је поднео свој рукопис: „Историја свега Света“ — св. I, стр. 21.
 б. Писмо Милана Андоновића, суплента Велике Школе, којим је поднео свој рукопис: „Козмографија“ — св. II, стр. 59.
12. Извештаји министарских референата на ова школска дела:
 а. Извештај Светомира Николајевића о рукопису: „Историја свега Света“ од М. Зечевића, — св. I, стр. 23.
 б. Извештај Ј. Драгашевића, потпуковника о рукопису: „Козмографија“ од М. Андоновића — св. II, стр. 60.
13. Просветни добротвори — св. XV, стр. 624; св. XVI, стр. 658.
 14. Умрли — св. II, стр. 44; св. VII, стр. 242; св. XI, стр. 401.

II Неслужбени део

1. Материја и покрет говорио Борисав Б. Тодоровић, професор учитељске школе, о светковини Светог Саве 1880 године у учитељској школи. — св. I, стр. 25; св. II, стр. 67.
 2. Неке напомене о испитима од др-а Николе Ј. Петровића. — св. I, стр. 28.
 3. Учитељске школе у Аустрији, (по „Рад. Вл.“) од Стевана Д. Поповића. — св. I, стр. 32.
 4. О управи у кући и у школи, предавао у ученом друштву у Берлину др. Карло Ф. Стој, професор универзитета јенског и директор једног васпитног завода, превео др. Никола Ј. Петровић. — св. II, стр. 72; св. III, стр. 112; св. IV, стр. 145.
 5. О извлачењу квадратног и кубног корена, од Стевана Д. Поповића. — св. II, стр. 76; св. III, стр. 116; св. IV, стр. 156; св. V, стр. 202; св. VI, стр. 229.
 6. Предавања за учитеље основних школа, од Стевана Д. Поповића. — св. II, стр. 83.
 7. Школски надзор, од др-а Николе Ј. Петровића. — св. III, стр. 123; св. IV, стр. 164.
 8. Средње и више школе у Русији, (по „Журн. Мин. нар. просв.“) од др. Николе Ј. Петровића. — св. III, стр. 127.
 9. Предлог за реформу школа у опште, особито за реформу школа у словенским земљама, од Г. Кајетона Остоје — Ходиљског, превео с пољског Михаило Остоја. — св. IV, стр. 140; св. V, стр. 180; св. VI, стр. 219; св. VII, стр. 247.
 10. Школске књиге за наше школе, од др. Ј. Валенте. — св. IV, стр. 149.

11. Народ и Историја, одломак из „културне историје“ од Ф. Хелвалда, од К. С. Таушановића. — св. IV, стр. 152; св. V, стр. 186.
12. Нове просветне реформе у Француској, („Журнал Мин. нар. просв.“ Мартъ 1880. стр. 60 — 70) — св. V, стр. 191.
13. Наш буквар у основној школи, од Ј. Миодраговића. — св. V, стр. 199.
14. Мисли о реорганизацији гимназије, од др. Ј. Валенте. — св. VI, стр. 222; св. VII, стр. 250.
15. О небесним телима, јавно предавање од Живана Живановића сундента (намењено г. г. наставницима основних школа). — св. VI, стр. 224; св. VII, стр. 253.
16. Основне школе у кнежевини Србији за год. 1880, на основу званичних и других података, израдио др. Ник. Ј. Петровић. — св. VII, с р. 260; св. VIII, стр. 295; св. IX, стр. 321; св. X, стр. 365; св. XI, стр. 420; св. XII, стр. 474.
17. Наставничке походе, од П. П. Ђорђевића. — св. X, стр. 362.
18. О изучавању старесрпске црквене архитектуре, реферат од професора Свет. Николајевића, поводом извештаја г. г. изасланика српског ученог друштва Валтровића и Милутиновића штампаних у „Гласницима“ од 1871—78 године и списка *O' Προδρογος* Mitth ilungeu über neue Forschungen auf dem Gebiete serbischer Kirchenbaukunst von M. Waltrovits, Architekt, Professor etc. etc., Wien 1878. — св. XI, стр. 404; св. XII, стр. 447.
19. Рад у I разреду основне школе код Саборне Цркве за 1879—1880 школску годину, од Ј. Миодраговића — св. XII, стр. 463; св. XIII, стр. 527; св. XIV, стр. 546; св. XV, стр. 586; св. XVI, стр. 631.
20. Нешто о поступном телесном и душевном развићу животиња, од Ф. В. Вегенера, превео и прерадио А. Матић, професор кнежевачке гимназијске реалке — св. XIII, стр. 502.
21. Математика и ексактне науке, од Андрије М. Матића, професора српске гимназије у Новом Саду св. XIII, стр. 504.
22. Уплив ветра на брзину звука, од Јосифа Видаковића, приправника на Вел. Школи — св. XIII, стр. 517; св. XIV, стр. 537.
23. Међународни наставнички конгрес у Врислу 1380 год. („Ш. Л.“) — св. XVI, стр.
24. Књижевност:
- I Српска граматика за ниже гимназије и реалке у кнежевини Србији, саставио Стојан Новковић — I део Наука о гласовима, у Београду. Издање и штампа државне штампарије 1879, на 8-ни стр. 52. Цена 40 пара дин. — од П. П. Ђорђевића — св. XI, стр. 420.
- II Програм српске православне велике гимназије карловачке за школску годину 1879—80 уређује управитељство гимназије. — од Д. П—к.
25. Научна хроника од Ђ. М. Станојевића:
- I телефон; микрофон — св. XII, стр. 458.
- II фонограф; телефот; земљотреси за прво полгође 1880 год. — св. XIII, стр. 509
- III разне методе загревања; вода као материјал за горење; Марсови месеци или најмања небесна тела — св. XV, стр. 618.
26. Велешке о просвети и школама:
- богословско-учитељска школа у Врању. — св. I, стр. 33.
- отварање IV разреда гимназије у Нишу — св. I, стр. 33.
- подизање нове зграде за београдску гимназију. — св. I, стр. 34.
- о обавезном војном вежбању у нашим вишим и нижим школама — св. I, стр. 34
- промена министра просвете у Русији — св. I, стр. 34.
- сецирање живих створова. — св. I, стр. 34.
- стогодишњица пештанскога универзитета. — св. I, стр. 35.
- нова опсерваторија у француској. — св. I, стр. 36.
- о доласку Његовог Височанства Њазза у Крагујевац 8 маја 1880 године. — св. II, стр. 87.
- о новој гимназијској згради у Крагујевцу. — св. II, стр. 88
- предмети упућени г министром просвете Главном просветном Савету. — св. II, стр. 88
- фондови за сиротне ђаке. — св. II, стр. 89.
- друштво за потпомагање и васпитање сиротне и напуштене деце у Београду. — св. II, стр. 89
- зграда за школу за раденице. — св. II, стр. 89.
- услови за ступање у нижу школу војне академије. — св. II, стр. 89.
- поклон г-ђице Катарине Ивановићеве народном музеју. — св. II, стр. 89.

- хиљадугодишња прослава увођења црквено словенског језика. — св. II, стр. 90.
виши просветни заводи у Русији. — св. II, стр. 90.
нова катедра на петроградском универзитету за упоредну граматику словенских језика. — св. II, стр. 91
међународни наставнички конгрес у Брислу — св. II, стр. 91.
пруски лекари и школска хигијена — св. II, стр. 91.
број школа и ђака у Аустрији — св. II, стр. 92.
колико троши саксонска за своје школе — св. II, стр. 92.
колико Беч троши на своје основне школе — св. II, стр. 92.
писмо др. Ђуре Даничића г. министру просвете — св. III, стр. 130.
писмо Милана Ђ. Милићевића г. министру просвете — св. III, стр. 130.
одбор за професорске испите — св. III, стр. 130.
неке реформе у пруским гимназијама и реалкама — св. III, стр. 131.
испити зрелости 1879 г. у Пруској — св. III, стр. 131.
Јеврона и школска статистика — св. III, стр. 131.
основне школе у Енглеској — св. III, стр. 132.
број студената на немачким универзитетима — св. III, стр. 132.
како једно дете од 10 година рачуна на памет — св. III, стр. 132.
нова јавна библиотека у Млецима — св. III, стр. 132.
писмо ректора Велике Школе председнику словенског добротворног комитета у Петрограду — св. IV,
стр. 169.
извештај о српској великој гимназији у Новоме Саду за школску 1879—8 годину — св. IV, стр. 169.
геолошки одношаји западне Босне — св. IV, стр. 171.
четири учитељске школе у Бугарској — св. IV, стр. 172.
Феријев закон о основним школама у Француској — св. IV, стр. 172.
Шведска и њене школе — св. IV, стр. 172.
предлог за нову уредбу о српским народним школама у Аустро-Угарској — св. V, стр. 209.
професорски испит у Аустрији од 1869—70 до 1878—79 године — св. V, стр. 210.
електрична железница — св. V, стр. 211.
шта је потрошила немачка царевина прошле године на зидање нових зграда школских и црквених —
св. V, стр. 212.
рок примања у војну академију за 1880 годину — св. VI, стр. 237.
моља С. Брусине — св. VI, стр. 236.
нови добротвори српски — св. VI, стр. 236.
логаритамске таблице у пруским гимназијама и реалкама — св. VI, стр. 236.
стогодишњица учитељске школе у Готи — св. VI, стр. 236.
пошта учитељу — св. VI, стр. 236.
поклон епископа шабачког г. Јеронима — св. VII, стр. 279.
основне и средње школе у Хрватској — св. VIII, стр. 307.
јавна благодарност — св. IX, стр. 350.
статистика основне наставе у Француској — св. IX, стр. 350.
дар Његовог Височанства Књаза школи у Баточини — св. XII, стр. 499.
старање француске владе о народној школи — св. XIII, стр. 532.
распис министра просвете о давању одсуства учитељима основ. школа — св. XVI, стр. 658.
недељна школа у Раброву — св. XVI, стр. 659.
о откупу и штампању нотног црквеног певања Корвела Станковића — св. XVI, стр. 659.
стечај на упражњене катедре у вел. школи — св. XVI, стр. 659.
српски просветни добротвори — св. XVI, стр. 659.
нове српске школе — св. XVI, стр. 659.
о новим наставним предметима у далматинским основ. школама — св. XVI, стр, 659,
обавезна војна вежбања за школску омладину — св. XVI, стр, 659,
27 Штампарске исправке, — св. IV, стр. 172; јев. XIV. стр. 580; св. XVI, стр. 660.